

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.293/2025/10.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. szeptember 3. napján megtartott tanácsülésen meghozta következő

v é g z é s t :

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt Vádlott ellen indult büntető ügyben a Miskolci Törvényszék 2025. április 16. napján kihirdetett 21.B.3/2025/23. számú ítéletét helybenhagyja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt, az előkészítő ülésen meghozott ügydöntő határozatában – a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadását követően – Vádlottat emberölés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] miatt 13 év fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetésre, mellékbüntetésként 10 év közügyektől eltiltásra ítélte és megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztésbe beszámította az előzetes fogvatartásban töltött időt. A bűnjelek közül a kés elkobzásáról rendelkezett, a további bűnjelek lefoglalását megszüntette és azok közül az 1 db pólót és 1 db bugyit Sértetti képviselő, az 1 db alsónadrágot a vádlott részére rendelte el kiadni, míg a további bűnjelek megsemmisítését rendelte el. Ezen túlmenően kötelezte a vádlottat az eljárás során keletkezett 1 180 930 forint bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a nyilatkozattételre fenntartott három munkanapi határidőn belül az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, büntetésének súlyosítása, a szabadságvesztés tartamának lényeges felemelése érdekében. Perorvoslatának indokai szerint a feltárt enyhítő körülmények önmagukban a vádlott terhére rótt bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlya, kirívó brutalitása, a büntetési tételkeret és az irányadó középérték rendelkezései ellenében nem teszik indokoltá a vádlott javára történő ilyen jelentős mértékű eltérést a középértéktől, az ügyészi mértékes indítványtól. A büntetési célok maradéktalan érvényesülése érdekében a vádlottal szemben hosszabb tartamú – irányadó középértékhez igazodó - szabadságvesztés büntetés kiszabása szükséges. Ezért azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát lényeges mértékben emelje fel.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.153/2025/2. számú átiratában az ügyészség fellebbezését változatlanul fenntartotta. Álláspontja szerint a törvényszék a büntetés kiszabási körülményeket túlnyomórészt felsorolta, azonban az 56. BK. vélemény III.3. pontja nyomán káros következményeként, ezáltal súlyosító körülményként kell figyelembe venni azt, hogy a vádlott cselekménye következtében 2 kiskorú gyermeke gyámság alá került, szülői támogatás nélkül maradt, a vérszerinti szülő által történő nevelés lehetősége számukra megszűnt, ami a gyermekek érzelmi-lelki fejlődését súlyos fokban hátrányosan érinti. Az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeknek eltúlzott jelentőséget tulajdonított, amikor a 15 évi középértéket el nem érő szabadságvesztést szabott ki a vádlottal szemben, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének tanácsulésen történő megváltoztatására, a szabadságvesztés büntetés tartamának lényeges felemelésére tett indítványt.

[4] A védő az ügyési perorvoslatra tett észrevételében a fellebbezést alaptalannak találva az elsőfokú ítélet helybenhagyását tartotta indokoltnak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan tárta fel és helyesen értékelte a bűnösségi körülményeket. A fellebbviteli főügyészség érvelésével szemben az, hogy a vádlotti cselekmény következtében 2 kiskorú gyermeke gyámság alá került, szülői támogatás nélkül maradt, ami a gyermekek érzelmi-lelki fejlődését súlyos fokban hátrányosan érinti, nem vehető a vádlott terhére figyelembe, hiszen a vádlott az előkészítő ülésen beismerő vallomást tett, a tárgyaláshoz való jogáról lemondott, ezen „káros következményre” sem folyt bizonyítás, tehát a fellebbviteli főügyészség átiratában írtak tényszerűsége nem nyert igazolást. Ezzel szemben a gyermekek a vádlott testvérének gyámsága alá kerültek, rendszeresen látogatják édesapjukat, akihez szeretetteljes viszony fűzi őket.

[5] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni szankciós fellebbezést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 598. § (2) bekezdése alapján a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően a törvényi előfeltételek maradéktalan teljesülése folytán tanácsulésen bírálta el. A Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsulésen határoz akkor is, ha a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) vagy c) pontján alapul és a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott vagy védő vagy a fellebbező nem indítványozza. A felülbírált ügyben kizárólag a büntetés súlyosítása érdekében került sor fellebbezés bejelentésére, nyilvános ülés, vagy tárgyalás kitűzését a törvényben jogosult perbeli főszemélyek (ügyészség, vádlott, védő) nem indítványozták, más fellebbező pedig nem volt, így a tanácsulésen való elbírálás törvényi feltételei fennálltak.

[6] A büntetés súlyosítására irányuló ügyészségi perorvoslat alaptalannak mutatkozott.

[7] Tekintettel arra, hogy az ügyészség a jogorvoslatát kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentette be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül, figyelemmel a Be. 590. § (3) bekezdésére.

[8] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív

hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésekre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítését érintő rendelkezésekre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontok- c) pont, (5a) bekezdés]. Értelmszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetéssel kapcsolatos rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket.

[9] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást alapvetően a perjogi szabályokat betartva folytatta le, nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan relatív eljárási hibát [Be. 609. § (1) bekezdés (2) bekezdés a)-d) pont], ami az érdemi felülbírálatot kizárta volna. Szükséges utalni rá, hogy a bűnösség beismerésének elfogadása a perrendnek megfelelően történt, a hármas perjogi feltétel [Be. 504. § (2) bekezdés a) -c) pont] teljesült.

[10] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés alapján jelentették be. Mértékes fellebbezésnél az elsőfokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes, mely kötöttség a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában szabályozott, ún. történeti tényállásra vonatkozik.

[11] A felülbírálat kiterjesztése során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság – büntethetőségi akadály hiányában – törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére. Nem volt észlelhető olyan körülmény, amely a terhelt felmentését vagy az eljárás megszüntetését tette volna szükségessé.

[12] A vád alapján rögzített és a másodfokú eljárásban nem vizsgálható, nem is módosítható tényállás alapján a vádlott terhére rótt bűncselekmény jogi minősítése megfelel a büntető anyagi jogi szabályoknak, ezért ez változtatást nem igényel. Ugyanakkor a jogi minősítést érintő elsőbírői okfejtést érintően az alábbiakra kell rámutatni.

[13] A cselekmény jogi minősítése kapcsán az elsőfokú bíróság indokolása – az elsőfokú ítélet [40] bekezdését érintően – annyiban helyesbítendő, hogy az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítása nem azért nem lehetséges, mert a szakértői vélemény alapján a vádlott esetében a kórosan szűkült tudatállapot, a kóros indulat, vagy a rövidzárlati cselekmény fennállása a cselekmény idején teljes bizonyossággal kizárható volt. Az erős felindulás fennállta és foka ugyanis nem elmeorvos-szakértői, hanem a bíróság által eldöntendő tény- és jogkérdés, amelyet az elkövető konkrét pszichikai tulajdonságai alapján kell megítélni.

[14] Az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapításához az indulat olyan – fiziológiai eredetű – magas foka szükséges, amelynek következtében az elkövető belső egyensúlya megbomlik, tudata elhomályosul és ennek folytán a megfontolás szokásos mértékének megtartása lehetetlenné válik. A fiziológiás természetű indulatképződés, és ezen

indulat fokának meghatározása pedig nem orvos-szakértői kérdés, hanem a tényekből a bíróság által levonható jogi következtetés.

[15] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint, ha az indulat patológiás (ami szakkérdés), azaz a tudatborulást eredményező érzelmi fellobbanás kóros elmeállapotra vezethető vissza, akkor a Btk. 17.§ alkalmazásának van helye, azaz ha az indulat kóros alapon fejlődött ki, a Btk. 17. §-ában foglaltak szerint kell eljárni [3/2013. Büntető Jogegységi határozat I.6.a) pont]. Ha az indulat fiziológiás (ami jogkérdés), tehát élelektani alapon bomlik meg az elkövető belső egyensúlya, akkor a Btk. 161. § szerinti privilegizált eset valósul meg (BH2011. 215., Legfelsőbb Bíróság Bfv.858/2010/5.).

[16] Az emberölés privilegizált esete akkor állapítható meg, ha az elkövető ölési szándéka erős felindulásból fakad, ezen erős felindulás méltányolható okból származik, és az ölési cselekmény ennek az indulatnak a hatása alatt, rögtönös cselekményként megy végbe. Az e kérdésben követett, kiforrott ítélkezési gyakorlat szerint az ölési cselekményt kiváltó indulat akkor tekinthető a privilegizált eset megállapítására alkalmasnak, ha egyfelől az elkövetőn kívüli ok miatt keletkezik, másfelől élelektani alapon jön létre, azaz nem kóros természetű; tehát nem vezethető vissza az elkövető kóros elméleti vagy pszichés állapotára, és az ebből származó, minőségileg a fiziológiás indulattól elkülöníthető tudatborulására. A privilegizált alakzat megállapításának feltétele az is, hogy legalább bizonyos fokig erkölcsi szempontból menthető legyen az az indok, amely az elkövetőben az imént jellemzett nagy intenzitású indulatot kiváltotta, és amelynek hatása alatt az ölési cselekmény végbemegy, vagy legalábbis az elkövetési magatartásának kifejtése megkezdődik. Szükséges továbbá az is, hogy az ölési cselekmény az erős felindulás állapotában menjen végbe, valamint hogy a cselekmény elkövetésére irányuló akaratelhatározást nyomban kövesse a kivitelezés, vagyis az emberölésre irányuló szándék kifejlődése és a cselekmény között viszonylag rövidebb idő teljen el [3/2013. Büntető Jogegységi határozat I.6.b) pont].

[17] A cselekmény kiváltó okának tehát kiemelkedő jelentősége van. Jelen esetben irányadó tényállás szerint az ölési cselekményt konkrétan az váltotta ki, hogy a vádlott elolvasta a sértett telefonjában lévő üzeneteket, amelyek tartalmán felháborodott. A másodfokú bíróság által nem módosítható, nem kiegészíthető tényállás azonban nem tartalmazza az üzenetek feladóját, az üzenetek tartalmát, így a cselekményt kiváltó ok kapcsán nem jelenthető ki, hogy az méltányolható volt, az ölési cselekmény indoka erkölcsileg menthető volt, ezért a másodfokú eljárásban eltérő jogi minősítés megállapítására nem kerülhetett sor.

[18] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket kifogástalan alapossággal tárta fel. A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi tényezők helytálló értékelése mellett megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés neme és mértéke is megfelel a büntetés kiszabási elveknek. A törvényszék a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetés kiszabási elveknek megfelelő, tettarányos büntetést szabott ki, amely maximálisan kifejezi az egyéniesítés követelményét is, ugyanakkor nem került ellentétbe az általános megelőzés kívánalmával.

[19] A büntetés kiszabása során igen hangsúlyos az egyéniesítés, valamint a szankciónak a tettarányos meghatározása. Továbbá a büntetés kiszabása során az ítéletnek közvetítenie kell azt az üzenetet is, hogy az a bűnelkövető, aki megbánó magatartását a

beismerő vallomáson túl feltáró jellegű vallomásaival is kifejezésre juttatja, valamint ezzel hozzájárul az idő- és költségigényesebb bizonyítási eljárás elkerülésére, érdemes arra, hogy a bíróság ezen együttműködési törekvését a kiszabott büntetésben is értékelje. A büntetés kiszabásakor irányadó bűnösségi körülményekre figyelemmel a vádlottal szemben kiszabott, a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztés büntetés a büntetési célok elérésére alkalmas, a bünteteskiszabási elvekkel teljes egészében összhangban áll és jól tükrözi azt a tényt, hogy a vádlott az előkészítő ülésen vállalta tettéért a felelősséget és teljeskörű beismerő nyilatkozatot tett, lemondva a tárgyaláshoz való jogáról és az általa elkövetett bűncselekményt érintően megbánásának adott hangot. Kétségtelen, hogy a vádlott cselekménye következtében két kiskorú gyermeke – édesanyjuk elhalálása, édesapjuk fogvatartásba kerülése miatt - szülői támogatás nélkül maradt, ami a gyermekeket valóban hátrányosan érinti, azonban ezen körülmény sem indokolta az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés lényeges súlyosítását.

[20] A büntetés tehát tettarányos, egyben egyéniesített, annak súlyosítására az ítéltábla nem látott lehetőséget, melyre tekintettel az ügyészégi fellebbezés nem vezethetett eredményre.

[21] Az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó kérdések felülbírálata során megállapítható, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadság kizártságára, az előzetes fogvatartás beszámítására, a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések is megfelelnek a törvénynek.

[22] A kifejtettre figyelemmel az ítéltábla a törvényszék ítéletét a fellebbezés alaptalansága miatt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva, de a jogi indokolás korrigálása mellett– helybenhagyta.

[23] Az ítéltábla a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdései alapján rendelkezett.

[24] A másodfokú határozattal szemben fellebbezésnek – ellentétes döntés hiányában - a Be. 615. § (1) - (2a) bekezdéseiben és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezések értelmében nincs helye.

Debrecen, 2025. szeptember 3.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura sk.
előadó bíró

Dr. Toma Attila sk.
bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 21.B.3/2025/23. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen határozatával a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. szeptember 3.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke